

Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor)

**Hogeschool Gent
Departement Bedrijfskunde Mercator**

18 september 2006

NVAO Toets Nieuwe Opleiding

Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Inleiding en verantwoording	6
	2.1 Inleiding en verantwoording	6
	2.2 Samenstelling commissie	6
	2.3 Werkwijze commissie	7
	2.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader (DR)	7
3	Beschrijving van de opleiding	9
	3.1 Algemeen	9
	3.2 Profiel van de Instelling	9
	3.3 Profiel opleiding	10
4	Beoordeling per onderwerp en facet	11
	4.1 Doelstellingen opleiding	11
	4.2 Programma	17
	4.3 Inzet personeel	26
	4.4 Voorzieningen	30
	4.5 Interne kwaliteitszorg	32
	4.6 Continuïteit	35
5	Overzicht oordelen	37
	Bijlage 1: Samenstelling commissie	38
	Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming	39
	Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek	40
	Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	41
	Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule	42
	Bijlage 6: Lijst met afkortingen	43

1 Samenvattende conclusie

De commissie is van mening dat de doelstellingen van de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) voldoen aan de decretale en beroepsspecifieke vereisten. De doelstellingen beogen de beheersing door de student van algemene competenties, algemeen beroepsgerichte competenties en beroepsspecifieke competenties als beginnend beroepsbeoefenaar. De doelstellingen zijn tot stand gekomen via overleg met interne en externe actoren. De eindkwalificaties worden getoetst bij het relevante beroepenveld via de resonantiecommissie. Hoewel het voorgelegde DR niet is opgesteld in overleg met andere Vlaamse opleidingsinstituten oordeelt de commissie de beide facetten 'niveau en oriëntatie bachelor hoger professioneel onderwijs' en 'domeinspecifieke eisen' als voldoende en het onderwerp 'doelstellingen opleiding' dan ook als voldoende.

De commissie stelt dat het programma van de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit. De uitdieping en operationalisering van kennis vindt plaats via opleidingsonderdelen en de scriptie, terwijl de stage zorgt voor de uitdieping van praktische vaardigheden en attitudes. De relatie tussen de doelstellingen en eindcompetenties is opgenomen in een kruistabel én de studiefiches. Recente ontwikkelingen en updating van fiscale inhouden worden structureel ingebed via het opleidingsonderdeel 'Special Topics' en het aantrekken van gastsprekers. Inhoud en werkvormen zijn op elkaar afgestemd. Het programma is een adequate vertaling van de opleidingsdoelstellingen en sluit aan bij de behoeften van het werkveld; in het programma zijn inhouden van toelatings- en bekwaamheidsexamens van beroepsinstituten opgenomen. Het programma is inhoudelijk samenhangend, gegeven dat scriptie en stage praktijkgeoriënteerd en fiscaal gericht zijn. De opleiding heeft oog voor de aansluiting van instromende studenten en de studeerbaarheid van het programma. Cursussen zijn soms minder coherent; de lectoren zijn zich hiervan bewust en zoeken geschikt didactisch materiaal dat betaalbaar blijft. De commissie waardeert het niveau van de examens. Het opleidingsprogramma bevat 60 studiepunten wat bij een studiebelasting van 25 of 30 uren studietijd per studiepoint overeenkomt met 1500 uren studielast op jaarbasis.

De commissie oordeelt over de facetten 'eisen professionele gerichtheid', 'relatie tussen doelstellingen en programma', 'samenhang programma', 'studielast', toelatingsvoorwaarden' en 'studieomvang' als voldoende en het onderwerp 'programma' dan ook als voldoende.

De commissie stelt vast dat het OP gekwalificeerd is en de verbinding nastreeft tussen de opleiding en de beroepspraktijk. Samen met de vertegenwoordiging van het werkveld is de commissie van mening dat er onvoldoende personeelsleden uit het beroepenveld voltijds of deeltijds deel uitmaken van het personeelskader. De opleidingsverantwoordelijken (h)erkennen dat, zouden het inschakelen van personeelsleden met praktijkervaring verrijkend vinden voor de opleiding en formuleren het engagement om op korte termijn OP in dienst te nemen met een grotere praktijkbetrokkenheid.

De opleiding biedt haar personeelsleden kansen voor professionalisering.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat het departement zich verbindt voldoende capaciteit beschikbaar te stellen om de nieuwe opleiding op te starten en te kunnen continueren.

De commissie oordeelt de facetten 'kwantiteit personeel' en 'kwaliteit personeel' als voldoende. Hoewel de commissie het facet 'eisen professionele gerichtheid' als onvoldoende oordeelt, oordeelt zij het onderwerp 'inzet van personeel' dan ook als voldoende omdat het engagement werd geformuleerd om op korte termijn deeltijdse of voltijdse personeelsleden in dienst te nemen met een grotere praktijkbetrokkenheid en omdat de professionele gerichtheid van de opleiding ook geborgd wordt door de samenwerking met het beroepsveld en door de praktijkgerichte werkvormen en de stage.

Naar de mening van de commissie voldoen de voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen om de basisbehoeften van studenten en staf in te vullen. De commissie beklemtoont het belang van één actueel gehouden fiscale basisbibliotheek per vestigingsplaats.

De informatievoorziening is effectief en sluit aan bij de behoeften van de studenten. De studenten waarderen de lage drempel tussen student en lector.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat er een veelzijdige en intense studiebegeleiding is voorzien waarbij de opleiding intensief gebruik maakt van de elektronische leeromgeving Dokeos.

De commissie oordeelt de facetten 'materiële voorzieningen' en 'studiebegeleiding' als voldoende en het onderwerp 'voorzieningen' dan ook als voldoende

De commissie is van mening dat de interne kwaliteitszorg voldoet aan de basiskwaliteit. De opleiding beschikt over een structuur voor kwaliteitszorg. In het kader van interne (onderwijs)kwaliteitszorg organiseert de opleiding periodiek bevestigingen bij o.m. studenten en stagebedrijven. Op basis van de resultaten van metingen worden kwantificeerbare verbeterdoelen vastgelegd, uitgewerkt volgens de PDCA-cirkel en opgevolgd. De commissie heeft kunnen vaststellen dat studenten, medewerkers en het beroepenveld actief worden betrokken bij interne kwaliteitszorg.

De commissie oordeelt de facetten 'systematische aanpak' en 'betrekken van medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld' als voldoende en het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

De commissie stelt vast dat de financierbaarheid van de opleiding op basis van de te verwachten inschrijvingen en de bijkomende garanties vanuit de hogeschool gegarandeerd is.

Het departement Bedrijfskunde engageert er zich toe de nodige personele middelen beschikbaar te stellen. De financiële situatie van het departement biedt ook de nodige garanties voor continuïteit.

Naast de bestaande leslokalen, bibliotheek, computerinfrastructuur, auditoria, elektronische leeromgeving zijn er geen bijkomende investeringen voor specifieke infrastructuur nodig.

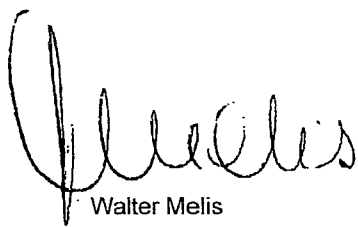
Simulatie toont aan dat de te verwachten personeelskosten en werkingskosten zullen worden gedekt door de inschrijvingsgelden.

De commissie oordeelt de facetten 'afstudeergarantie', 'investeringen' en 'financiële voorzieningen' als voldoende en het onderwerp 'condities voor continuïteit' als voldoende.

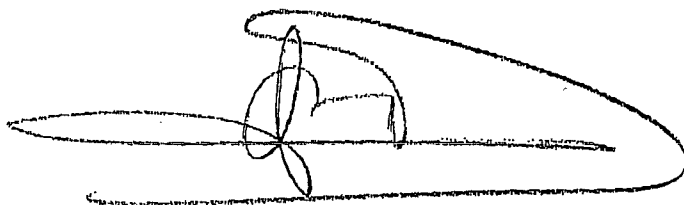
Samengevat kan gesteld worden dat de door de Hogeschool Gent voorgedragen opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) voldoet aan de beoordelingscriteria - zoals vermeld in het toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen (14 februari 2005) - voor een nieuwe bachelor- na-bacheloropleiding in Vlaanderen.

Den Haag, 18 september 2006

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding
Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) van de Hogeschool Gent,

Walter Melis
(voorzitter)

Ignace Van Dingenen
(secretaris)

2 Inleiding en verantwoording

2.1 Inleiding en verantwoording

Bij brief van 14 juni 2006 heeft de heer dr. R. Hoogewijs, algemeen directeur van de Hogeschool Gent (hierna Hogent), bij de Nederlands – Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna NVAO) een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen', als bedoeld in titel I, hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3 van het Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (hierna structuurdecreet) (B.S. 14.08.2003), voor de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) ingediend. Bij deze aanvraag werd een uitgebreid informatiedossier gevoegd. De NVAO heeft voor de beoordeling van de aanvraag een commissie van deskundigen samengesteld.

2.2 Samenstelling commissie

- de heer **Walter Melis** (voorzitter), gewezen directeur Academische Planning Karel de Grote-Hogeschool, voorzitter, lid en secretaris van verschillende visitatiecommissies VLHORA (o.a. Bedrijfskunde);
- de heer **Herman De Cnijf**, belastingconsulent & accountant; ondervoorzitter van de beroepsvereniging voor fiscale en boekhoudkundige beroepen van Brabant; directeur Hogere Leergangen voor Fiscale Wetenschappen (Brussel)
- de heer **Piet Roest**, (gepensioneerd) accountant-fiscalist; jarenlang als specialist belastingen betrokken bij het Nederlands examenbureau van de accountants;
- de heer Prof. dr. **Miguel De Jonckheere**, Hoogleraar Fiscaal Recht Vrije Universiteit Brussel.

De heer **Ignace Van Dingenen**, directeur Kwasimodo, Cel integrale kwaliteitszorg voor het socio-cultureel werk is extern secretaris van de commissie.

Vanuit de NVAO wordt deze commissie ondersteund door de heer **Rik Belmans**, beleidsmedewerker.

Door de aanstelling van deze personen zijn volgende deskundigheden in de schoot van de commissie verenigd:

- domeindeskundigheid in vakdiscipline en afnemend veld: de heren De Cnijf, Roest en De Jonckheere;
- onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek: de heren Melis, De Cnijf en De Jonckheere;
- evaluatiedeskundigheid: de heer Melis.

Beknopte c.v.'s van de commissieleden zijn opgenomen in bijlage 1.

2.3 Werkwijze commissie

De beoordeling werd verricht aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen', zoals vastgesteld door het bestuur van de NVAO op 14 februari 2005 en bekrachtigd door de Vlaamse regering.

Een eerste werkvergadering van de commissie vond plaats op 18 augustus 2006. Tijdens deze vergadering werd het dossier uitvoerig besproken en werden afspraken gemaakt m.b.t. de te volgen werkwijze. Er werd ook een tijdsplanning afgesproken.

Na grondige lezing van het dossier werden de beoordelingsformats door alle commissieleden schriftelijk ingevuld. Uit de synthese van de beoordelingsformats werden bijkomende vragen opgesteld en naar de instelling verstuurd op 21 augustus 2006. Op 25 augustus 2006 werd hierop door de instelling per e-mail geantwoord.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de Hogent voor de nieuwe opleiding verstrekte documenten (informatiedossier en aanvullende gegevens) op de beoordeling voorbereid. Hiertoe werden het informatiedossier en de bijkomende informatie bestudeerd, gebruik makend van het 'beoordelingsformat'.

Het locatiebezoek 'Toegepaste Fiscaliteit' vond plaats op 28 augustus 2006. Vooraf werd het programma doorgestuurd (zie bijlage 3).

Het totaal aan beschikbare gegevens werd verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport. Het ontwerp van adviesrapport werd ter beoordeling gestuurd naar alle commissieleden op 3 september 2006. De feedback werd nadien verwerkt en het resultaat opnieuw ter beoordeling aan de commissieleden gestuurd. Het definitieve adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 18 september 2006.

De commissie stelde vast dat de toelichtingen en de bijkomende informatie tijdens het locatiebezoek veel meer bijkomende concrete informatie gaven over de nieuwe opleiding dan er in het aanvraagdossier zelf te vinden is. Voor zover noodzakelijk wordt hiernaar verwezen in de overwegingen.

De commissie heeft alle verkregen informatie besproken, kritisch beoordeeld aan de hand van het beoordelingskader van de 'Toets Nieuwe Opleidingen' en de daarin vermelde onderwerpen, facetten en criteria. Per facet is een oordeel gegeven. Op basis van de beoordelingen per facet werd per onderwerp eveneens een globale beoordeling gegeven.

De commissie heeft deze conclusies in volledige onafhankelijkheid gevormd.

2.4 Totstandkoming domeinspecifiek referentiekader (DR)

Voor Vlaanderen bestaat er nog geen generiek DR voor Toegepaste Fiscaliteit. Er bestaat momenteel enkel een Beroeps- en Opleidingsprofiel Bedrijfsmanagement (en de afstudeerrichtingen binnen die opleiding) van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR). Voor de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) zal het Beroepsprofiel worden opgesteld in overleg met de beroepsinstellingen en beroepsverenigingen, zodra er consensus bestaat over de competenties die een afgestudeerde moet bereiken om toegelaten te worden tot het beroep van accountant / belastingconsulent. Er moet eerst bepaald worden welke rol de instellingen hebben betreffende het opleiden van de stagiairs tijdens de stage.

Welke begincompetenties / welke eindcompetenties voor de stage? Besprekingen hierover zijn momenteel aan de gang.

De opleidingscommissie van de Hogent heeft - vertrekkende van het bestaande beroepsprofiel en het opleidingsprofiel voor Fiscaliteit van de VLOR - de eindkwalificaties besproken, geactualiseerd en geconcretiseerd. Dit gebeurde in overleg met de resonantievereniging van de toen bestaande postgraduaatsopleiding Toegepaste Fiscaliteit. In deze resonantievereniging is het beroepenveld vertegenwoordigd. Tijdens het locatiebezoek werd door de vertegenwoordigers van het beroepenveld bevestigd dat de eindcompetenties opgenomen in het DR effectief beantwoorden aan de behoeften van het beroepenveld.

De commissie aanvaardt deze eindcompetenties als domeinspecifiek referentiekader.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

De opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) richt zich tot pas afgestudeerde bachelors en masters zonder fiscale praktijkervaring die in één voltijds academiejaar een doorgedreven praktische kennis in fiscaliteit willen verwerven.

De klemtoon ligt hierbij eerder op de toepassing en de verdieping van de op de praktijk gerichte fiscale kennis dan op het verdiepen van louter juridische kennis.

Door de opleidingsonderdelen van de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) open te stellen voor beroepsactieven, kunnen zij hun kennis jaarlijks actualiseren en op die manier de nodige uren bijscholing volgen. Door uitwisseling van praktijkervaringen en discussies met mensen uit de praktijk ontstaat op deze wijze ook een kruisbestuiving met pas afgestudeerden die deze opleiding ook volgen. Voor de gevolgde opleidingsonderdelen wordt een getuigschrift uitgereikt.

De opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) leidt op tot practici die in accountantskantoren (ev. als stagiair accountant of belastingconsulent), fiduciaires of in de boekhoudafdeling van grote ondernemingen zullen gaan werken.

Pas afgestudeerden uit de professionele bacheloropleidingen die toegang hebben tot deze nieuwe 'bachelor na bachelor' krijgen op basis van de gevolgde vooropleiding volgens de opleidingsverantwoordelijken momenteel meestal wel vrijstellingen voor de boekhoudkundige vakken van het toelatingsexamen van de beroepsinstituten maar niet voor de fiscale materies omdat deze onvoldoende aan bod komen in de basisopleidingen. De bestaande basisprogramma's voorzien niet in meer opleidingsonderdelen voor fiscaliteit. In de bestaande basisprogramma's zijn nu immers te weinig uren en studiepunten beschikbaar om meer opleidingsonderdelen voor fiscaliteit te voorzien. Voor de afgestudeerden van de postgraduaatsopleiding Toegepaste Fiscaliteit heeft het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten (IAB) op 14 sept. 2006 bijkomende vrijstellingen voor fiscale vakken toegekend.

Deze nieuwe opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) aan Hogent zal de enige bacheloropleiding zijn in het dagonderwijs waar professionele bachelors toegelaten zijn, die een initiële kennis in de fiscaliteit verder uitdiept met de klemtoon op de praktische toepassing ervan en de praktische link naar de accountancypraktijk.

De bestaande master na masteropleiding aan de Universiteit Gent daarentegen leidt op tot een loopbaan als fiscaal advocaat, fiscaal jurist en wordt georganiseerd op masterniveau.

3.2 Profiel van de Instelling

- Instelling: Vlaamse Hogeschool Gent (Hogent) (ambtshalve geregistreerd)
- Adres van de instelling: Jozef Kluyskensstraat 2, 9000 Gent.
- Vestigingsplaats van de nieuwe bachelor na bacheloropleiding: Departement Bedrijfskunde Mercator Henleykaai 84 – 9000 Gent.
- De Hogent is een multi-sectorale hogeschool die een dertigtal basisopleidingen aanbiedt, gespreid over 13 departementen. De Hogent is de grootste hogeschool van Vlaanderen en de derde grootste verstrekker van hoger onderwijs.

- In 2001 fuseerde de Hogent met de Mercatorhogeschool en werden de programma's en diverse afstudeerrichtingen geharmoniseerd.
- De Hogent maakt sinds 2003 deel uit van de Associatie Universiteit Gent (AUGent), een samenwerking tussen de Universiteit Gent (UGent), de Hogeschool Gent (Hogent), de Arteveldehogeschool (AHS) en de Hogeschool West-Vlaanderen (Howest).

3.3 Profiel opleiding

- naam van de nieuwe opleiding: Toegepaste Fiscaliteit.
- afstudeerrichtingen: geen.
- onderwijstaal gebruikt in de nieuwe opleiding: Nederlands
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor na bachelor (BanaBa)
- studiegebied of (delen van) studiegebieden: Handelswetenschappen en bedrijfskunde.
- nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja.
- nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja, er bestaat wel al de postgraduaatsopleiding Toegepaste Fiscaliteit. Deze postgraduaatsopleiding Toegepaste Fiscaliteit wordt omgevormd tot 'Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor).
- studieomvang van de nieuwe opleiding uitgedrukt in studiepunten 60
- graad waartoe de nieuwe opleiding leidt: 'Bachelor in de Toegepaste Fiscaliteit'
- titel die houders van de graad van deze nieuwe opleiding kunnen voeren: geen
- het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden: 2007-2008.
- het positieve advies van de associatie UGent (AUGent) waarvan de instelling lid is werd geformuleerd op het Directiecomité d.d. 7 maart 2006.
- positief oordeel over de macrodoelmatigheid geformuleerd op 22 mei 2006.
- bewijs van betaling voor aanvraag Toets nieuwe opleiding (5000 euro): als bijlage gevoegd bij het aanvraagdossier.

4 Beoordeling per onderwerp en facet

4.1 Doelstellingen opleiding

4.1.1 Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

Professioneel gerichte bachelor:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- *het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren;*
- *het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk;*
- *het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar.*

Bevindingen

De einddoelstellingen zijn geformuleerd conform de decretale bepalingen voor een professionele bachelor. Ze bouwen verder op de einddoelstellingen en de te realiseren basiscompetenties van de basisopleiding. Ze worden vertaald in algemene competenties, algemeen beroepsgerichte competenties en beroepsspecifieke competenties. Ze zijn een verdere verdieping van het niveau en de oriëntatie van de professionele basisopleiding.

De opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) wil de studenten voorbereiden op een loopbaan als boekhouder met bijzondere kennis van fiscaliteit, fiscalist, accountant, belastingconsulent of bedrijfsrevisor.

De afgestudeerde moet de volgende einddoelstellingen realiseren:

1. kennis hebben van de fiscale wetgeving en van de actualiteit, recente ontwikkelingen en tendensen binnen het domein van de fiscaliteit: personenbelasting, vennootschapsbelasting, BTW en registratie- en successierechten,...;
2. binnen de beschikbare termijn informatie op een doeltreffende manier kunnen verzamelen, ontcijferen en verwerken, gegevens gestructureerd samenbrengen en op een originele manier voorstellen en bewerken, eventuele hiaten in deze informatie onderkennen;
3. naar persoonlijke ontwikkeling streven en een hoge leerbereidheid hebben;
4. kunnen omgaan met taken;
5. in team kunnen werken;
6. vlot schriftelijk en mondeling kunnen communiceren.

Deze einddoelstellingen worden in het aanvraagdossier verder uitgewerkt naar concrete indicatoren en eindcompetenties.

De afgestudeerde:

- kent en doorgrondt de vennootschapsbelasting en rechtspersonenbelasting (belastbare grondslag bij vennootschappen, aftrekposten, aangifteformulier en belastingberekening, rechtspersonenbelasting van toepassing op VZW's) evenals het vennootschapsrecht;
- kent en doorgrondt de personenbelasting en voorheffingen (belastingplichtige, belastbare inkomsten, voorheffingen en voorafbetalingen, aftrekken, belastingvermindering, aangifteformulier en aanslagberekening);
- kent de wetgeving aangaande BTW, en aangaande douane en accijnzen;
- kent registratie- en successierechten (heffingsregels, teruggave, evenredige rechten, successierecht, successieplanning);
- kent de fiscale procedures in de belangrijkste takken van het fiscale recht; (inkomstenbelasting, BTW, registratie- en successierechten, lokale en regionale belastingen);
- kent de lokale, regionale en internationale fiscaliteit;
- kan inzake de diverse fiscale takken de documenten, formulieren, procedures en verplichtingen opvolgen, er de noodzakelijke administratie rond voeren (of leiding geven aan diegenen die dit doen) en kan de relevante fiscale software gebruiken;
- kan de gevolgen van bepaalde fiscale keuzes vooraf inschatten en berekenen en op basis daarvan uitleg en advies geven, met inbegrip van het adviseren van beleidsondersteunende voorstellen en inzake optimalisatie van de fiscale voordelen;
- kan problemen onderkennen en oplossen, terzake een gemotiveerd standpunt formuleren en het standpunt van anderen analyseren en becommentariëren;
- kan een eenduidige, klare en coherente conclusie vormen en rapporteren over beslissingen, keuzes en conclusies;
- is gericht op levenslang leren, door een kritische kijk op documenten, teksten en bronnen;
- heeft de gewoonte zich bij te scholen in het werkveld, zoals in de seminarierreeks
Bijzondere topics;

De opleiding is prioritair gericht naar pas afgestudeerden van vooral de eigen instelling en bestaat in een verdere uitdieping van de gerealiseerde basiscompetenties uit de basisopleiding. Het opleidingsonderdeel 'Bijzondere Topics' rondt het lesgedeelte af en beoogt de student een grondige kennis mee te geven aangaande verschillende bijzondere en actuele topics van de fiscaliteit. 'Bijzondere Topics' wordt gebracht door een gespecialiseerd team van gastdocenten.

Overwegingen

Tijdens het locatiebezoek wordt door de opleidingsverantwoordelijken uiteengezet hoe de onderwijsvisie van deze opleiding aansluit bij de onderwijsvisie van de Hogent en specifiek vertaald wordt naar fiscaliteit. De bachelor na bachelor is sterk praktijkgericht en is uitgebouwd volgens de principes van levenslang leren. Ze is ook gegroeid vanuit professionele vragen van de afgestudeerden.

De opleiding poneert tijdens de gesprekken dat de meerwaarde t.o.v. basisopleiding bestaat in de praktische verdieping van de basiscompetenties en de verbreding die voornamelijk wordt toegespitst op fiscaal vlak. Daarin verschilt deze opleiding volgens de opleidingsverantwoordelijken dan ook van de master na master aan de Universiteit Gent (UGent).

De opleiding bevestigt aan de commissie dat het de bedoeling is om de bestaande postgraduaatsopleiding effectief om te vormen tot bachelor na bachelor. Voor de opleiding betekent het feit dat zij een erkend diploma wil afleveren een bijkomende stimulans; het huidige postgraduaat leidt tot een getuigschrift. De afgestudeerden bevestigen aan de commissie de meerwaarde van een erkend diploma. Vertegenwoordigers van het werkveld stellen dat zij minder belang hechten aan het onderscheid tussen een getuigschrift en diploma.

De beperkte afvaardiging van afgestudeerden waarmee de commissie sprak, ervaart de huidige postgraduaatsopleiding ook als een duidelijke praktijkgerichte verdieping. Geconfronteerd met de beperkte beroepsbetrokkenheid van het OP stellen de afgestudeerden dat zij dit tekort aan praktijk van OP niet ervaren. De vakken bevatten volgens hen heel veel praktijkvoorbeelden en cases die gebaseerd zijn op reële voorbeelden. De scriptie in de postgraduaatsopleiding heeft volgens de studenten ook meer diepgang en wordt effectief ervaren als een verdieping van de gerealiseerde einddoelstellingen.

De opleidingsverantwoordelijken stellen dat zij de doelstellingen regelmatig zullen actualiseren in het kader van de werkzaamheden van de resonantiec commissie. (Zie ook facet Domeinspecifiek eisen)

Na tussenkomst van de beperkte vertegenwoordiging van het beroepenveld uit de commissie toch haar bezorgdheid en onzekerheid over de onduidelijkheid van de impact van mogelijke hervorming van de toelatingsvoorwaarden van het fiscale beroepenveld, en meer bepaald de mogelijkheid dat de toegang beperkt zou worden tot houders van een Masterdiploma. Het beroepenveld heeft bevestigd dat de toegang tot het beroep niet automatisch gegarandeerd wordt door het volgen van deze bachelor na bachelor.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie oordeelt het facet 'niveau en oriëntatie van de opleiding' voldoende.

4.1.2 Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

- *De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake*

Bevindingen

De doelstellingen sluiten duidelijk aan bij de eisen van het relevante (nationale) **beroepenveld**. De opleiding is volledig afgestemd op de fiscale inhoud van het programma van de toelatingsexamens en de stages van de beroepsinstituten het BIBF, (het Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten), het IAB (het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, het Instituut der Bedrijfsrevisoren).

Het DR is gebaseerd (zie ook inleiding) op de jaarlijkse bevraging van **stagebedrijven** uit de bacheloropleiding Bedrijfsmanagement. De afgestudeerden van de afstudeerrichting 'Accountancy-fiscaliteit' en het beroepenveld bevestigen dat een verdere verdieping van de kennis op fiscaal vlak van de afgestudeerden wenselijk is. Veel accountantskantoren raden in de praktijk stagairs aan om nog een bijkomende vorming op het gebied van fiscaliteit te volgen. De inhoud van het programma wordt daarom ook afgestemd op de eisen van dit beroepenveld.

Het DR is ook gebaseerd op de jaarlijkse analyse van de arbeidsmarkt door de **VDAB** (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling) en het daarbij aansluitende overzicht van de knelpuntberoepen. Het beroep van "fiscaal adviseur" wordt hierin vermeld (zie bijlage bij aanvraagdossier). Er zijn in Vlaanderen onvoldoende werkzoekenden (kwantitatief) en de bestaande opleidingen zijn volgens de VDAB en het beroepenveld onvoldoende kwalitatief (praktijkgericht) uitgebouwd op fiscaal vlak.

Een verdere inbreng in het DR gebeurt via de '**Resonantiecommissie**'. De opleiding Bedrijfsmanagement van de Hogeschool Gent organiseert op regelmatige basis vergaderingen van de resonantiecommissies waarin alle geledingen uit het beroepenveld vertegenwoordigd zijn. Op de vergaderingen van deze resonantiecommissie werd het belang van de oprichting van deze nieuwe bachelor na bachelor herhaaldelijk ondersteund. Volgens haar is de nood aan goed gevormde fiscale adviseurs groot. Het werkveld wordt betrokken in deze resonantiecommissie, die ook als doel heeft de matching na te gaan tussen het profiel van de beroepsbeoefenaar en het profiel van de opleiding.

Naast dit formele contact zijn er frequente, informele contacten tijdens de stages. De opleidingscoördinator van de opleiding Bedrijfsmanagement is bovendien actief binnen het IAB. Een van de externe leden van de departementsraad is voorzitter bij de beroepsvereniging van accountants, bedrijfsrevisoren, belastingconsulenten, boekhouders en fiscalisten (VABF vzw - het vroegere BB.AV).

Het programma van de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) zal in de toekomst op regelmatige basis worden gescreend door deze resonantiecommissie ten einde de doelstellingen en de inhoud steeds actueel te houden en af te stemmen op de evoluties binnen dit beroepsgebied.

In het kader van de flexibilisering bestaat voor de beroepsactieven de mogelijkheid de studielast te spreiden over meerdere jaren en hun studie te combineren met hun werk. Zo kunnen zij eenmaal alle creditattesten verworven zijn, aanspraak maken op een bachelor na bachelor diploma. Op basis van hun werkveldervaring kunnen zij bijvoorbeeld voor de stage ook een vrijstelling aanvragen en motiveren.

Overwegingen

Tijdens het locatiebezoek bevestigen de opleidingsverantwoordelijken en het OP dat de eindcompetenties voor bachelor na bachelor dezelfde zijn als die van het postgraduaat, maar dat zij in de toekomst zullen geactualiseerd worden en dat er nog wijzigingen en aanvullingen zullen doorgevoerd worden. De eindcompetenties zijn afgestemd op accountancy. Vertrekpunt was het beroepsprofiel/opleidingsprofiel dat voor de basisopleiding was opgesteld door de VLOR.

De opleidingsverantwoordelijken en de vertegenwoordigers bevestigen dat vanuit het beroepenveld geen beroeps- of opleidingsprofiel werd opgesteld en dat dit DR niet in overleg met andere onderwijsinstellingen in binnen- en buitenland werd opgesteld. De Hogent werkt momenteel – in samenspraak met het beroepenveld – wel aan een beroepsprofiel en opleidingprofiel.

Er worden ook gesprekken gevoerd op Associatieniveau maar in afwachting van eventuele gezamenlijke initiatieven is deze professionele bachelor gericht op een andere doelgroep dan de bestaande master na masteropleidingen in Vlaanderen.

De opleiding stelt dat programma's van andere opleidingen werden geanalyseerd maar er geen systematisch (regionaal en/of nationaal) overleg was omdat de master na master in UGent vooral theoretisch gericht is en eigenlijk meer focust op het opleiden tot 'fiscaal jurist'. Daarin wil deze nieuwe opleiding zich nu juist onderscheiden.

De commissie stelt vast dat er ook geen internationale benchmarking is maar dat er wel contacten zijn met Nederland. De opleidingsverantwoordelijken bevestigen dit maar stellen dat de opleiding in Vlaanderen momenteel nog te sterk verbonden is aan Belgische wetgeving. Men is zich bewust van de noodzakelijke Internationalisering en/of Europeanisering en is van plan om dit in een later stadium op te nemen in de besprekingen.

Het werkveld is volgens de opleidingsverantwoordelijken vooral betrokken via de resonantievergadering. Uit het gesprek met de vertegenwoordigers uit het beroepenveld blijkt dat het DR niet bij iedereen bekend is. De vertegenwoordigers bevestigen wel dat zij al jaren betrokken zijn bij de werkzaamheden van de resonantievergadering.

Zij bevestigen dat de bachelor na bachelor effectief een professioneel gericht antwoord biedt om de opleiding het accent te geven van fiscaliteit en accountancy. De basisopleiding is sterk bedrijfsgericht uitgebouwd, maar via de organisatie van deze bachelor na bachelor komt er een praktijkgerichte fiscale verdieping.

Het bepalen van het aantal studiepunten werd volgens de opleidingsverantwoordelijken intern vastgelegd na overleg met vertegenwoordigers uit de beroepsinstellingen.

De opleidingsverantwoordelijken stellen dat de resonantievergadering is opgericht voor de basisopleiding en dat tijdens de vergaderingen alle programmawijzigingen worden besproken. Ook het voorstel voor de bachelor na bachelor is daarin besproken. Er is momenteel geen specifieke resonantievergadering of opleidingscommissie voor de bachelor na bachelor. Die zal dezelfde zijn als voor de basisopleiding (IAB, BIBF en beroepsverenigingen VABF, BERA, administratie).

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

Niettegenstaande er geen DR is dat in overleg met de andere opleidingsinstituten in Vlaanderen werd opgesteld en dus ook niet werd opgesteld in de 'strikte betekenis van het woord' en opgesteld 'volgens de regels van de kunst' oordeelt de commissie het facet domeinspecifieke eisen als voldoende.

4.1.3 Samenvattend oordeel onderwerp 1: Doelstellingen opleiding

Omdat de commissie de twee facetten positief beoordeelde, is ook het oordeel over het onderwerp Doelstellingen van de opleiding 'voldoende'.

4.2 Programma

Voor de beschrijving van het programma wordt ook verwezen naar elementen uit het voorgaande hoofdstuk en de inleiding.

4.2.1 Facet 2.1. Eisen professionele gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele gerichtheid.

Voor de professioneel gerichte bacheloropleiding:

- kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek;
- het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline;
- het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk.

Bevindingen van de commissie:

De professionele gerichtheid blijkt uit de programmering van verschillende professioneel gerichte materies.

Departement Bedrijfskunde Mercator -- HOGESCHOOL GENT --						
Bachelor na bachelor Toegepaste Fiscaliteit						
Nr.	Opleidingsonderdeel	A	B	C	D	E
1	Registratie- en successierechten	12.5	12.5		75	3
2	Procedures	25.0			75	3
3	Lokale, regionale en internationale fiscaliteit	25.0			75	3
4	Grondige studie van de personenbelasting en voorheffingen	25.0	25.0		150	6
5	Grondige studie van de vennootschapsbelasting en rechtspersonenbelasting	37.5	25.0		175	7
6	Bijzondere topics	25.0	12.5		125	5
7	BTW	25.0	12.5		125	5
8	1 opleidingsonderdeel te kiezen				75	3
	- Douane en accijnzen	25.0			75	3
	- Vennootschapsrecht (incl. VZW-wetgeving)	25.0			75	3
9	Stage			375.0	375	15
10	Scriptie			250.0	250	10
					1500	60

A = uren college (dit wil zeggen, "gewoon" les waarbij de lesgever samen met de klasgroep de leerinhoud van het opleidingsonderdeel opbouwt, laat ontdekken, inoefent, en zo verder.)

B = uren oefeningen, cases, en zo meer

C = uren begeleid zelfstandig werk en externe werkvormen (stage, scriptie, seminars, bedrijfsbezoeken, ...)

D = de studietijd, de uren die van de student gevegd worden om de voorgeschreven onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten van een opleidingsonderdeel af te ronden.

E = studiepunten, de eenheid waarmee op grond van de studietijd de studieomvang van elk opleidingsonderdeel wordt uitgedrukt. Een studiepunt komt ongeveer met een totale studietijd van 25 uur overeen (zowel lessen als voorbereidingen, oefeningen, blokken, groepswerken etc.)

De relatie tussen de opleidingsonderdelen, de te realiseren doelstellingen en nagestreefde eindcompetenties zijn opgenomen in een gedetailleerde **kruistabel**.

De beschrijving van het curriculum, de scriptie en stage is terug te vinden in de **studiefiches** (als bijlage bij het aanvraagdossier).

Elke studiefiche bevat uitgebreide informatie over: de didactische werkvormen die gehanteerd worden (hoorcollege, werkcollege, begeleid zelfstandig intern/extern leren) de totale studietijd, het aantal studiepunten, het niveau, de onderwijstaal, de titularis, de doelstellingen, de leerinhoud, de begincompetenties, de eindcompetenties (kennis, vaardigheden, attitudes) de gehanteerde leermaterialen, de studiekosten, de studiebegeleiding, de gehanteerde onderwijsvormen en de evaluatievormen.

De uitdieping en operationalisering van de **kennis** gebeurt vooral d.m.v. volgende opleidingsonderdelen:

- vennootschapsbelasting en rechtspersonenbelasting;
- personenbelasting en voorheffingen;
- BTW;
- registratie- en successierechten;
- procedures betreffende directe en indirecte belastingen.

In deze opleidingsonderdelen wordt een overzicht gegeven van de actualiteit, recente ontwikkelingen en tendensen binnen deze domeinen, bespreking van fiscale hervormingen, recente rechtspraak, grondige uitdieping van actuele topics op het gebied van fiscaliteit.

Het opleidingsonderdeel 'stage' zorgt voor de uitdieping van de praktische **vaardigheden** en **attitudes** op het vlak van het voeren van een administratie, interpersoonlijke relaties, redeneervermogen, inzichten, fiscale optimalisaties, onderkennen en oplossen van concrete fiscale problemen, invullen van aangiftes, berekening van de belastingen, denk- en werkmethodes, efficiënt opsporen, inventariseren en verzamelen van fiscale en juridische bronnen, rapportering en conclusievorming.

Volgende inhouden uit de programma's van de **toelatings- en bekwaamheidsexamens van de beroepsinstituten** zijn opgenomen in het programma van de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor):

- algemene principes van het fiscaal recht;
- personenbelasting;
- vennootschapsbelasting;
- belasting op de toegevoegde waarde;

- beginselen van registratie- en successierechten;
- beginselen van regionale en lokale belastingen;
- beginselen van Europees en internationaal fiscaal recht;
- fiscale procedure.

De seminarierreeks "**Bijzondere topics**", wordt gegeven door gespecialiseerde gastsprekers uit de praktijk en waarborgt het actualiteitsgehalte van de opleiding.

Deze seminarierreeks wordt ook als navorming aangeboden voor:

- practici van de economische vrije beroepen (bedrijfsrevisoren, accountants, belastingconsulenten, boekhouders, boekhouders-fiscalisten, ...), advocaten, en alle geïnteresseerden die vanuit hun beroepspraktijk nood hebben aan permanente actualisatie van hun fiscale kennis en zich willen verdiepen in een aantal fiscale topics;
- stagiairs accountants, stagiairs belastingconsulenten en stagiairs bedrijfsrevisoren die zich optimaal willen voorbereiden op de toelatings- en bekwaamheidsexamens voor de beroepsinstututen (IBR, IAB, BIBF).

Naargelang van hun vooropleiding kunnen studenten één opleidingsonderdeel naar keuze volgen om eventuele tekortkomingen in hun basisopleiding weg te werken:

- douane en accijnzen;
- vennootschapsrecht (incl. VZW-wetgeving).

Overwegingen

Tijdens het gesprek met het OP wordt bevestigd dat de professionele eindcompetenties per vak - na overleg - door de betrokken docenten zelf worden opgesteld. De personeelsleden bevestigen ook dat zij de kruistabel mee hebben opgesteld. Dit gebeurde effectief in samenspraak met het beroepenveld.

Docenten bevestigen dat zij hun studenten informeren over de didactische werkvormen die zij hanteren tijdens de lessen en dat zij tevens de te bereiken eindcompetenties duiden. Het OP is op de hoogte van de kruistabel en de daarin opgenomen te realiseren eindcompetenties per opleidingsonderdeel.

Op vraag van de commissie bevestigen de docenten dat de competenties voor de bachelor na bachelor zijn gebaseerd op de competenties van de basisopleiding maar dat zij die hebben vervuldigd en geactualiseerd in functie van de te realiseren competenties van de bachelor na bachelor.

De praktijkgerichte dimensie bij eerder theoretische/juridische vakken wordt volgens het OP gegarandeerd door verwijzing naar rechtspraktijk en concrete cases en voorbeelden en gastsprekers.

Stagebegeleiders stellen dat de topics voor de scripties vooral ontstaan in samenspraak met het beroepenveld. De scriptie moet niet automatisch aansluiten bij de stage maar de meeste onderwerpen hebben wel een fiscale inslag. Niet fiscale onderwerpen worden meestal benaderd vanuit een fiscale invalshoek. Ook OP-leden én de student kunnen voorstellen formuleren.

De vertegenwoordigers vanuit het beroepenveld bevestigen tijdens de gesprekken met de commissie dat zij een duidelijke verdere professionele maturiteit en gedrevenheid bij de studenten uit de postgraduaatsopleiding vaststellen. Zij zijn effectief beter voorbereid op de arbeidsmarkt.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie oordeelt het facet 'eisen professionele gerichtheid' als voldoende.

4.2.2 Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

- *Het programma, het didactisch concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding.*
- *De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma.*

Bevindingen

De relatie tussen de doelstellingen en het programma blijkt duidelijk uit de opleidingstabel (zie ook facet relatie doelstellingen en programma waarin de opleidingsonderdelen en de gehanteerde didactische werkvormen worden toegelicht) en de kruistabel waarin een koppeling wordt gemaakt tussen de eindcompetenties en opleidingsonderdelen.

Het programma, het didactische concept, de werkvormen en de wijze van toetsing zijn aangepast aan de te realiseren eindkwalificaties van de opleiding en worden gedetailleerd beschreven in de studiefiches.

In de studiefiches wordt een gedetailleerd overzicht gegeven van de leerinhoud en didactische werkvormen per opleidingsonderdeel.

Bijzondere aandacht gaat hierbij in het aanvraagdossier naar de beschrijving van de scriptie en de stage.

De stagevoorbereiding en –begeleiding in de bachelor na bachelor is bewust later in het jaar gepland in vergelijking met de basisopleiding. De stage in de basisopleiding situeert zich vroeger in het academiejaar en het accent ligt hierbij op accountancy. De stage in de bachelor na bachelor wordt doelbewust in de periode april-juni geplaatst met het oog op de aangifteperiode PB.

De stageperiodes worden ook gebundeld. Vroeger verliep de stage verspreid. Op basis van evaluaties met het beroepenveld en de studenten werd de stageperiode om praktische redenen gebundeld.

De opleiding stelt zelf stageplaatsen voor. Ook studenten kunnen stageplaatsen voorstellen. Stagementor en stagebedrijf worden in hun totaliteit beoordeeld vooraleer een contract wordt afgesloten. In het stagecontract worden de taken gepreciseerd.

Elk lid van het onderwijzend personeel krijgt voor de stagbegeleiding een aantal studenten toegewezen. Per toegekend stage-uur stagebegeleiding worden 3 stagairs voorzien. Begeleiding en opvolging gebeuren via elektronische communicatie (Dokeos).

De scriptie wordt afgewerkt na de examens in januari, omdat studenten dan een duidelijker zicht hebben op de verschillende fiscale materies, en voor de stage. In tegenstelling tot de scriptie van de basisopleiding zijn de vertegenwoordigers uit het beroepenveld niet betrokken bij de keuze, de uitwerking en de beoordeling van de scriptie van het postgraduaat/BanaBa.

De docenten werken met elektronische databanken en via projecties met elektronische codexen, fisconet e.d. De codexen en wetboeken mogen ook gebruikt worden tijdens de stages.

Cursusmateriaal wordt samengesteld in functie van de te realiseren eindcompetenties. Dit lukt niet altijd via één handboek.

Overwegingen

De commissie stelt zich vragen bij het feit dat de scriptie (10 studiepunten) en stage (15 studiepunten) samen 25 studiepunten van de 60 uitmaken. Het OP bevestigt dat de stage en de scriptie nodig zijn en vooral bedoeld zijn voor het verwerven van competenties op het vlak van het werken aan zelfstandigheid en communicatievaardigheden. Het aantal studiepunten hangt samen met de voorziene studiebelasting. Voor stage zijn bovendien 10 weken voorzien.

De 10 studiepunten voor scriptie zijn volgens de opleidingsverantwoordelijken minder dan wat in de reguliere academische opleidingen voorzien wordt voor een eindwerk.

De commissie heeft de werking van het begeleidings- en opvolgingssysteem Dokeos kunnen bekijken tijdens haar bezoek aan de mediatheek.

De stagebegeleiders bevestigen dat zij vanuit de school permanent beschikbaar zijn. Zij leggen gedurende de stage twee stagebezoeken af. Daarna volgt een evaluatiebezoek. Op vraag van de commissie stelt de opleiding dat zij de kwaliteit van de stagebegeleiding bewaakt door regelmatige bevragingen.

De vertegenwoordigers uit het beroepenveld stellen dat zij de stage ervaren als verrijkend en bevestigen dat bij de beoordeling van de student evaluatieformulieren worden gebruikt waarop de eindcompetenties zijn opgenomen.

Hoewel zij enigszins betreuren niet betrokken te zijn bij de keuze, de uitwerking en de beoordeling van de scriptie zeggen zij begrip op te brengen voor de argumentatie van de opleiding voor de planning van de scriptie en van de stage.

De docenten stellen dat de studenten de combinatie scriptie en stage niet als zwaar ervaren. Een en ander heeft ook te maken met de praktijkgerichtheid van de opleiding en de basisopleiding waar het maken van werkstukken gebruikelijk is.

De commissieleden stellen vast dat bij het didactisch materiaal opvallend weinig naar wetboeken en Codexen wordt verwezen, hetgeen vooral bij de opleidingsonderdelen 'personenbelasting' en 'vennootschapsbelasting' een leemte is. Het OP beaamt dat het gebruik van wetboeken geen dagelijkse praktijk is, maar merkt op dat de studenten uit hun basisopleiding wel vertrouwd zijn met het gebruik van wetboeken.

Bevraagd naar de soms minder coherente cursussen, merkt het OP op dat dit vooral het geval is bij syllabi die gedurende het jaar worden samengesteld. Het OP is zich bewust van het ontbreken van coherentie en is dan ook permanent op zoek naar het best didactisch gestructureerd materiaal. Zij zijn begaan met het zoeken naar het meest geschikte didactisch materiaal dat bovendien betaalbaar is. Het OP stelt dat regelmatig gastsprekers worden uitgenodigd in verschillende vakken. Dit wordt door de studenten niet bevestigd.

Gevraagd naar de reden waarom het opleidingsonderdeel 'douane en accijnzen' slechts een keuzevak is, argumenteert het OP dat deze keuze moet toelaten om eventuele tekorten in hetzij douane en accijnzen, hetzij Vennootschapsrecht (incl. VZW-wetgeving) weg te werken.

De commissie kan instemmen met het door het OP uitgedrukte voornemen om het opleidingsonderdeel Lokale, regionale en internationale fiscaliteit uit te breiden en op te splitsen.

Uit de cursusfiches leidt de commissie af dat de examens hoofdzakelijk schriftelijk zijn. Uit de bijkomende informatie die wordt verstrekt tijdens het bezoek van de commissie blijkt echter dat de evaluatievormen veel gedifferentieerder zijn dan het dossier laat blijken. Vanuit de evaluatie van de studenten wordt gewezen op het belang van het omgaan met stress en werkdruk.

De commissie heeft de examens en toetsen ingezien en vastgesteld dat zij beantwoorden aan het niveau van bachelor.

De vertegenwoordigers uit het beroepenveld bevestigen dat bij de beoordeling van de student evaluatieformulieren worden gebruikt waarop de eindcompetenties worden opgenomen.

De verhouding tussen theorie en praktijk wordt door studenten en afgestudeerden als positief beoordeeld, hoewel zij vinden dat er meer aandacht mag gaan naar theoretische cursussen en minder naar stage.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie oordeelt het facet 'relatie tussen doelstellingen en programma' als voldoende.

4.2.3 Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

Bevindingen van de commissie

De samenhang van het programma blijkt uit de opbouw van het curriculum en de verdeling van de opleidingsonderdelen over het eerste en tweede semester (zie ook de facetten 'Programma' en 'Relatie tussen doelstellingen en het programma'):

- in het eerste semester worden de opleidingsonderdelen vooral gedoceerd;

- in de scriptie die daarop volgt moet de student aantonen dat hij in staat is de in de opleiding aangebrachte competenties te integreren;
- via een stage moet de student aantonen dat hij deze competenties kan integreren in een werkomgeving.

Overwegingen

Volgens de vertegenwoordigers van het beroepenveld is de samenhang in het opleidingspakket aanwezig maar het probleem is volgens hen dat de student vaak nog in 'hokjes' denkt. Daarvoor is de stage zeer handig.

De scriptie is mede belangrijk voor de taalvaardigheid. Het beroepenveld pleit voor het organiseren van een stage voor de scriptie.

Uitgaande van de bevestiging van de opleidingsverantwoordelijken dat de scriptie en stage praktijkgeoriënteerd en fiscaal gericht zijn wordt de horizontale samenhang als voldoende beschouwd.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie oordeelt het facet 'Samenhang programma' als voldoende.

4.2.4 Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm zoals vastgesteld bij decreet.

Bevindingen van de commissie

Het opleidingsprogramma bevat 60 studiepunten wat bij een studiebelasting van 25 of 30 uren studietijd per studiepoint overeenkomt met 1500 uren studielast op jaarbasis. De studielast wordt gespreid over twee semesters.

Het eerste semester bevat 23 contacturen per week wat - samen met de uit te voeren taken, zelfstudie, en evaluaties - overeenkomt met een totale studielast van 875 uren.

Het tweede semester omvat de scriptie met een studielast van 250 uren en een stage met een studielast van 375 uren.

De studielast zal - in het kader van het bestaande kwaliteitszorgsysteem van de hogeschool - bewaakt worden door periodieke studietijdmetingen.

Overwegingen:

De opleidingsverantwoordelijken beweren dat de opleiding zonder problemen gerealiseerd kan worden in 60 studiepunten. Er werd bewust gekozen om bepaalde domeinen niet uitgebreid te behandelen (bvb. internationale fiscaliteit).

De op de bijeenkomst van de commissie aanwezige studenten en afgestudeerden van de postgraduaatsopleiding bevestigden de studeerbaarheid van de opleiding.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende):

De commissie beoordeelt het facet 'Studielast' als voldoende

4.2.5 Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten: Bachelor na bachelor: bachelorgraad, met (een) door het instellingsbestuur nader bepaalde kwalificatie(s), eventueel aangevuld met een onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid of een voorbereidingsprogramma

Bevindingen van de commissie

De bachelor na bachelor wordt door het opleidingsbestuur geenszins beschouwd als een vervolgopleiding die exclusief is voorbehouden aan de eigen afgestudeerden.

Er is een rechtstreekse toegang tot de bachelor na bachelor voor afgestudeerden uit:

- professionele bachelors Bedrijfsmanagement uit afstudeerrichtingen die gericht zijn op accountancy, fiscaliteit, rechtspraak, financiën- en verzekeringswezen, KMO-management;
- academische masters in de Handelswetenschappen, in de Toegepaste Economische Wetenschappen, in de Rechten, Handelsingenieurs.

Er is instroom mogelijk voor de afgestudeerden vanuit academische bachelors in de Handelswetenschappen, in de Toegepaste Economische Wetenschappen, in de Rechten en Handelsingenieurs als uit de gevolgde opleidingsonderdelen een voldoende basiskennis fiscaliteit blijkt.

Aan de studenten wordt op informele wijze toegelicht welke de basiskennis is die verondersteld wordt gekend te zijn.

Momenteel heeft de opleiding nog geen flexibele instroommogelijkheden. De opleiding zal voor haar beleid op het gebied van EVC/EVK een beroep doen op de procedure die momenteel wordt uitgewerkt door de Associatie Universiteit Gent (AUGent)

Overwegingen

De praktijkgerichte opleiding is volgens de opleidingsverantwoordelijken niet bedoeld om fiscale experts op te leiden. Men wil accountants opleiden met sterke fiscale praktijkvaardigheden. De doelgroep is dan ook dezelfde als de instromers voor de basisopleiding met dat verschil dat men supplementaire praktische kennis verwerft in één jaar.

Tijdens het gesprek met de commissie bevestigen de opleidingsverantwoordelijken dat de belangrijkste instromers pas afgestudeerden van de eigen basisopleiding zijn die versneld een verdieping willen krijgen. De eigen afgestudeerden Accountancy-fiscaliteit krijgen bij het toelatingsexamen tot de stage bij het IAB vrijstellingen voor enkele fiscale vakken.

De aanvraag voor bijkomende vrijstellingen die de Hogeschool Gent indiende, werd goedgekeurd door IAB. Bijgevolg zal het IAB vrijstelling verlenen voor alle fiscale vakken uit het postgraduaat / de bacheloropleiding Toegepaste Fiscaliteit. Het IAB wil graag zoveel mogelijk studenten aanmoedigen dit bijkomende jaar te volgen. Een diepgaande praktische kennis van de diverse fiscale materies is volgens het IAB immers van essentieel belang om te kunnen starten aan de stage van accountant en belastingconsulent.

Bij de bespreking van toekomstige ontwikkelingen wordt gesteld dat er binnen het IAB gedacht wordt aan een verlenging van de stage tot 7 jaar. Voor houders van een bijkomend specialisatiediploma zou de stage echter mogelijk slechts 4 jaar bedragen. Dat wordt bevestigd door de stageverantwoordelijke van het IAB.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie beoordeelt het facet 'Toelatingsvoorwaarden' als voldoende.

4.2.6 Facet 2.6. Studieomvang

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studieomvang:

– *Bachelor na bachelor: ten minste 60 studiepunten*

Bevindingen:

De opleiding bevat 60 studiepunten en beantwoordt daarmee aan de decretale bepalingen.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende):

De commissie oordeelt het facet 'Stodieomvang' als voldoende'.

4.2.7 Samenvattend oordeel onderwerp 2: Programma

Op de facetten 'Professionele eisen', 'Relatie tussen doelstelling en programma', 'Samenhang Programma', 'Studielast', 'Toelatingsvoorwaarden' en 'Stodieomvang' scoort de opleiding voldoende. Het oordeel voor het onderwerp 'Programma' is dan ook voldoende.

4.3 Inzet personeel

4.3.1 Facet 3.1. Eisen professionele gerichtheid.

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte opleiding. Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk

Bevindingen

In het aanvraagdossier wordt gesteld dat het onderwijs voor een belangrijk deel zal worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroepspraktijk. Deze professionele/academische gerichtheid van het OP wordt per opleidingsonderdeel toegelicht:

Opleidingsonderdeel	Economist	Jurist	Gastlector
Grondige studie van de vennootschapsbelasting en rechtspersonenbelasting	X		
Grondige studie van de personenbelasting en voorheffingen	X	X	
Bijzondere topics	X	X	X
BTW	X		
Registratie- en successierechten	X	X	
Procedures	X	X	
Lokale, regionale en internationale fiscaliteit	X	X	
Keuze: 1 opleidingsonderdeel te kiezen uit			
Douane en accijnzen	X	X	
Vennootschapsrecht (incl. VZW-wetgeving)		X	
Stage	X	X	
Scriptie	X	X	

De economen en juristen hebben zich voortdurend bijgeschoold op het vlak van de fiscaliteit en hebben dan ook een bijzondere praktijkexpertise verworven.

In functie van de fiscale actualiteit worden voor het opleidingsonderdeel 'Bijzondere Topics' gastsprekers uitgenodigd. Deze gastsprekers zijn professionelen uit het beroepenveld met bijzondere fiscale expertise. De expertise wordt voor elke gastspreker toegelicht. Jaarlijks zullen de gastsprekers worden aangetrokken in functie van de fiscale actualiteit. De kwalificaties en fiscale deskundigheid van het OP dat ingezet zal worden voor de andere opleidingsonderdelen wordt gedetailleerd weergegeven in het aanvraagdossier.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het onderwijs verstrekt wordt door OP dat duidelijk een verbinding nastreeft tussen de opleiding en de beroepspraktijk. Deze praktijkbenadering van het OP is gebaseerd op deeltijdse professionele tewerkstelling of professionele tewerkstelling in het verleden en door beroep te doen op gastsprekers.

De opleidingsverantwoordelijken vinden het inschakelen van gastprofessoren met praktijkervaring verrijkend voor de opleiding. Dit was in het verleden niet steeds mogelijk wegens historische financiële redenen, maar zal in de toekomst wel mogelijk zijn. Contacten met het beroepenveld vinden ook plaats via 'navorming', het bezoeken van stageplaatsen en samenwerking met de beroepsinstututen zoals o.a. IAB en BERA. De opleiding heeft het voornemen kenbaar gemaakt om in de toekomst meer gastprofessoren te engageren. Gastsprekers worden vooral uitgenodigd voor de seminariereeks 'Bijzondere Topics'. De oefeningen/cases worden gegeven door dezelfde mensen die de theorie geven.

De vertegenwoordigers uit het beroepenveld betreuren dat er onvoldoende personeelsleden uit het beroepenveld zelf deel uitmaken van het personeelskader. Een kruisbestuiving tussen beiden zou verrijkend zijn. In feite zou het OP van een bachelor na bachelor die een 'doorgedreven praktische kennis wil laten verwerven' - volgens de vertegenwoordigers uit het beroepsveld - deeltijds tewerkgesteld moeten zijn in het beroepenveld. De vertegenwoordigers uit het beroepenveld worden wel regelmatig aangesproken om (delen van) cursussen door te nemen.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie stelt vast dat het OP voldoende gekwalificeerd is en de verbinding legt tussen de opleiding en de beroepspraktijk maar dat het OP zelf onvoldoende praktijkbetrokkenheid heeft door zelf deeltijds of voltijds tewerkgesteld te zijn in het beroepsveld. De opleidingsverantwoordelijken erkennen dat. De commissie beoordeelt het facet 'Eisen professionele gerichtheid' als onvoldoende.

4.3.2 Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.*
- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.*

Bevindingen

Er wordt voor deze opleiding een ratio voorzien van 18,3 studentenequivalenten per voltijds personeelslid. Eén studentenequivalent komt overeen met 60 studiepunten. Een voltijds personeelslid heeft in principe een lesopdracht van 19 u.

De voorziene personele inzet wordt gedetailleerd beschreven in het aanvraagdossier.

Overwegingen

Tijdens het gesprek met de opleidingsverantwoordelijken wordt helder dat bij het toekennen van de onderwijsopdracht effectief rekening wordt gehouden met de bijkomende deeltijdse opdrachten in het kader van de bachelor na bachelor.

De lectoren bevestigen dat de toewijzing van de onderwijsopdrachten gebeurde in samenspraak met de betrokkenen.
De opleiding merkt op dat de omkadering gebaseerd is op dezelfde verdelingscoëfficiënten als bij de dagopleiding
De commissie stelt dan ook vast dat er voldoende capaciteit aanwezig is en dat bovendien voldoende capaciteit apart voor deze opleiding wordt ingezet.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie oordeelt het facet 'Kwantiteit van het personeel' als voldoende.

4.3.3 Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De instelling voorziet in eerste instantie vooral personeel in te zetten dat nu ook in de basisopleiding doceert en dat betrokken is bij het postgraduaat.
Het statuut, de kwalificaties en de deskundigheid voor het in te zetten personeel wordt gedetailleerd beschreven in het aanvraagdossier. Het aanvraagdossier bevat een tabel met de voorziene procentuele personele inzet weer voor de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor).

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de professionalisering van het OP bijna exclusief gebeurt via het volgen van studiedagen. Aan de commissie wordt meegedeeld dat het bestuur effectief van plan is om in de nabije toekomst OP-leden met professionele beroepsactiviteit in het gedoceerde vakgebied op te nemen in het personeelskader. Alhoewel geen prioriteit voor de professioneel gerichte bachelor na bachelor, wordt de wetenschappelijke gerichtheid o.a. nagestreefd door inschakeling van het OP in PWO-projecten. De PWO-projecten lopen ook door naar de scripties.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie beoordeelt het facet 'Kwaliteit van het OP' als voldoende.

4.3.4 Samenvattend oordeel onderwerp 3: Inzet personeel

De commissie stelt vast dat het OP voldoende gekwalificeerd is en de verbinding legt tussen de opleiding en de beroepspraktijk, maar gelèt op de specifieke doelstelling een doorgedreven praktische kennis aan te leren zelf onvoldoende praktijkbetrokkenheid heeft door deeltijds tewerkgesteld te zijn in het beroepsveld.

Ondanks het feit dat deze professionele betrokkenheid van het OP onvoldoende is, oordeelt de commissie de totaalbeoordeling voor het onderwerp Personeel 'voldoende' omdat het engagement werd geformuleerd om op korte termijn OP in dienst te nemen met een grotere praktijkbetrokkenheid, omwille van de professionele gerichtheid door samenwerking met het beroepenveld en omwille van de praktijkgerichte didactische werkvormen. Het onderwerp 'Inzet Personeel' krijgt daarom toch een beoordeling 'voldoende'

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen

De bachelor na bachelor wordt georganiseerd in de lokalen van de Hogent in de vestigingsplaats Henleykaai 84 te 9000 Gent. De studenten kunnen gebruik maken van alle accommodatiemogelijkheden van de Hogent. De materiële voorzieningen (huisvesting, didactisch materiaal, bibliotheek en zelfstudiecentrum) zijn voldoende aanwezig. Studenten kunnen gebruik maken van een bibliotheek, een zelfstudiecentrum en voldoende ICT-modaliteiten. Studenten kunnen in het kader van de AUGent ook gebruik maken van andere elektronische databanken van de instellingen verbonden aan de Associatie.

Overwegingen

De commissie heeft de accommodaties bezocht en heeft vastgesteld dat deze toereikend zijn om het programma te realiseren. In de bibliotheek ligt de klemtoon, wat fiscaliteit betreft, vooral op cd-roms en tijdschriften. De commissie heeft vastgesteld dat de fysieke opstelling verwarrend en ongestructureerd is, daarenboven zijn sommige van de aanwezige uitgaven niet altijd even actueel. Hoewel het niet steeds helder is hoe de toegankelijkheid van databanken van andere instellingen – in het kader van de afspraken binnen de associatie – in werkelijkheid is, is de commissie van oordeel dat de bibliotheek over voldoende materiaal beschikt.

De afgestudeerden en studenten uit de huidige postgraduaatsopleiding stellen dat de materiële voorzieningen en het aanwezige studiemateriaal voldoen en voldoende geactualiseerd zijn.

De commissie apprecieert dat alle studenten toegang hebben tot de bibliotheken van de AUGent maar benadrukt het belang van één actueel gehouden fiscale basisbibliotheek per vestigingsplaats.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie stelt vast dat zowel voor de studenten als voor de staf voldoende materiële voorzieningen en accommodatie aanwezig zijn om in optimale omstandigheden de opleiding te organiseren.

De commissie beoordeelt het facet 'Materiële voorzieningen' als voldoende.

4.4.2 Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

Bevindingen

De studenten kunnen gebruik maken van de binnen de Hogent aanwezige vormen van studiebegeleiding. Het aanvraagdossier vermeldt voor deze nieuwe bachelor na bacheloropleiding in het bijzonder de grondige bewaking van de instroom in de opleiding. Om de integratie in de groep te stimuleren wordt ook een startdag georganiseerd zodat de docenten – naast het checken van de formele toelatingsvoorwaarden – op een informele manier een bijkomend zicht krijgen op de specifieke kenmerken van de vooropleiding en voorkennis van de studenten.

Overwegingen

De studenten ervaren de studie- en studentenbegeleiding als goed. Zij waren goed op de hoogte van alle mogelijkheden. Zij beklemtonen ook de goede relatie en verhouding met het onderwijzend personeel.

De commissie heeft kunnen vaststellen dat er in een veelzijdige en intense studiebegeleiding is voorzien waarbij de opleiding intensief gebruik maakt van de elektronisch leeromgeving Dokeos.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie beoordeelt het facet 'Studiebegeleiding' als voldoende.

4.4.3 Samenvattend oordeel onderwerp 4: Voorzieningen

De materiële voorzieningen en de studiebegeleiding beoordelen de commissie als voldoende. Daarom krijgt het onderwerp 'Voorzieningen' als geheel ook een beoordeling voldoende.

4.5 Interne kwaliteitszorg

4.5.1 Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

Bevindingen

Het interne KZ-systeem voor deze nieuwe opleiding zal worden geïntegreerd in het KZ-systeem dat is uitgewerkt voor de hele hogeschool. De Hogent heeft een Adviesgroep Kwaliteitszorg, voorgezeten door de algemeen directeur en er is centraal een stafmedewerker voor Kwaliteitszorg aangesteld. Het KZ-systeem vertrekt van een kwaliteitsverklaring voor de hogeschool. De bevragingen die op hogeschoolniveau worden georganiseerd zullen in de toekomst ook voor de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) worden georganiseerd.

De Hogent koos voor zelfevaluatie op basis van het "EFQM Excellence model" met behulp van de TRIS-methode. Het departement Bedrijfskunde Mercator waar deze nieuwe bachelor na bacheloropleiding deel van uitmaakt heeft ook een departementale - voor TRIS opgeleide - kwaliteitscoördinator.

De interne kwaliteitszorg is vooral gebaseerd op volgende activiteiten:

- zelfevaluatie en bevraging van belanghebbenden;
- nastreven van verbeteringen;
- opvolging en beleidsvorming.

Studenten worden aan de hand van een gestandaardiseerde vragenlijst jaarlijks bevroegd over de inhoud, de praktijkgerichtheid en de gebruikte didactische werkvormen van drie opleidingsonderdelen. Deze bevragingen worden naamloos verwerkt en de resultaten geven aan de lector informatie over hoe studenten de inhoud en de vorm van een bepaalde onderwijsactiviteit ervaren. De lesgever interpreteert de resultaten en stelt een 'reflectietekst' op. Deze tekst is dan een van de onderwerpen van een functionerings-gesprek met het departementshoofd.

De globale resultaten van de bevragingen worden in de opleidingscommissie besproken. Verbeterpunten en verbeterplannen worden geformuleerd en de departementale kwaliteitsverantwoordelijke staat in voor de opvolging van deze plannen.

Afgestudeerden worden ongeveer om de drie jaar bevroegd met een enquête. Meestal gebeurt dit via een webformulier. Voor het huidige postgraduaat Fiscaliteit was deze bevraging niet mogelijk, aangezien er nog geen afgestudeerden zijn. Bevraging van de afgestudeerden wordt wel steeds in de planning opgenomen.

De stage-instellingen en stagebegeleiders worden jaarlijks bevroegd.

Elke zelfevaluatie resulteert in het vastleggen van verbeterdoelen en verbeterplannen. De resultaten van de bevragingen geven aanleiding tot het formuleren van verbeterdoelen. Jaarlijks wordt nagegaan in welke mate aan deze verbeterdoelen is tegemoet gekomen en wordt hierover gerapporteerd.

Uitgaande van deze informatie wordt dan een beleid uitgestippeld betreffende de opbouw van de opleiding, de invulling van het programma, en de kwantificeerbare doelstellingen. Binnen het departement is het werken met de PDCA-cirkel een ingeburgerd gegeven, mede door de inzet van de kwaliteitscoördinator, de opleidingscoördinatoren en vakgroepvoorzitter.

Overwegingen

De opleidingsverantwoordelijken en de OP-leden bevestigen aan de commissieleden dat kwaliteitszorg een vast agendapunt is op opleidingscommissies. Hierbij beoogt men het stramien van de bevragingen en studietijdmetingen te bewaken, te organiseren en op te volgen. De verbeterpunten en –acties worden daar ook besproken en opgevolgd.

De commissie heeft vastgesteld dat stageplaatsen en stagebegeleiders systematisch geëvalueerd worden door studenten via standaardformulieren. In 2005 werd een informele bevraging georganiseerd met het oog op het ontwikkelen van een formele bevraging. Studenten evalueren de huidige postgraduaatsopleiding als positief.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie beoordeelt het facet 'Systematische aanpak' als voldoende.

4.5.2Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

Bevindingen

De betrokkenheid van de medewerkers, de studenten, de alumni en het beroepenveld wordt in het aanvraagdossier gedetailleerd toegelicht (zie ook facet 5.1).

De **medewerkers** zijn vooral betrokken via de opleidingscommissie.

De **studenten** worden betrokken via een jaarlijkse bevraging van de opleidingsonderdelen (de resultaten zijn op het moment van het indienen van het aanvraagdossier nog niet beschikbaar aangezien het postgraduaat Fiscaliteit nog geen volledig jaar heeft bestaan).

Op dit ogenblik zijn er nog geen **afgestudeerden** maar in het kader van de KZ-systeem van de Hogent worden afgestudeerden regelmatig bevroegd. Ook in de resonantiecommissies (overleg tussen opleiding en werkveld) worden steeds alumni betrokken.

In de andere opleidingen binnen het departement is dit een goed werkend systeem.

Het **beroepenveld** wordt zoals al hoger vermeld op verschillende manieren betrokken.

Vooraf in het kader van de KZ is de werking van de **resonantiecommissie** belangrijk want zij bespreekt ook de voortgang van de kwaliteitsverbeterprojecten.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat er een studentenraad bestaat. De studenten bevestigen dat de resultaten van de KZ-bevragingen en bepaalde aspecten van het curriculum zoals bv klasgroepen, studielast e.d. er worden besproken.

Studenten evalueren jaarlijks effectief 3 opleidingsonderdelen waardoor om de 3 jaar de hele opleiding wordt bevroegd. Het accent ligt hierbij vooral op de inhoud van de vakken. De commissie stelt vast dat het interne beleid van de hogeschool bepaalt dat nieuwe vakken het eerste jaar niet worden bevroegd. De bevroeging is dus nog niet gebeurd voor de opleidingsonderdelen van de bachelor na bachelor.

Het beroepenveld bevestigt dat het vooral wordt betrokken bij de beoordeling van de stages en het curriculum. Zij stellen ook dat er duidelijk rekening gehouden wordt met hun opmerkingen. In de resonantiecommissies kunnen zij ook opmerkingen formuleren.

Tijdens het gesprek geven studenten aan dat zij worden bevroegd over stagebedrijven en de stagementor. Studenten betreuren wel dat ze nadien niet worden geïnformeerd over wat met de resultaten van hun bevroegingen gedaan wordt. Zij ervaren wel dat de inhoud van opleidingsonderdelen soms wordt aangepast op grond van vroegere studentenbevroegingen.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie beoordeelt het facet 'Betrokkenheid' als voldoende.

4.5.3 Samenvattend oordeel onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt de facetten 'Systematische aanpak' en 'Betrokkenheid' van de interne kwaliteitszorg als voldoende en beoordeelt dus ook het onderwerp 'Interne Kwaliteitszorg' als voldoende.

4.6 Continuïteit

4.6.1 Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

Bevindingen

Het programma van de opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) is een eenjarig programma. Het departement Bedrijfskunde engageert er zich toe de nodige personele middelen beschikbaar te stellen. Diverse beslissingen van het departement (o.a. ook in het jaarverslag) bevestigen dit engagement.

Het programma wordt voornamelijk georganiseerd door eigen personeel en door gastsprekers. Stages en eindwerken worden begeleid door eigen personeel. De financiële situatie van het departement biedt ook de nodige garanties voor continuïteit.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende)

De commissie beoordeelt het facet 'Afstudeergarantie' als voldoende.

4.6.2 Facet 6.2. Investerings

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

Bevindingen

Naast de bestaande infrastructuur (leslokalen, bibliotheek, computerinfrastructuur, auditoria, elektronische leeromgeving) zijn er geen bijkomende investeringen voor specifieke infrastructuur nodig en op korte termijn ook niet gepland. Er zijn geen andere kosten te verwachten dan personeelskosten en werkingskosten, die – volgens de simulaties - door de inschrijvingsgelden zullen worden gedekt.

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende):

De commissie beoordeelt het facet 'Investerings' als voldoende.

4.6.3 Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Bevindingen

Uit het aanvraagdossier, de jaarverslagen en de daarin opgenomen bijlagen blijkt dat het departement financieel gezond is en dat er een duidelijk engagement geformuleerd werd door de departementsraad over de financiële voorzieningen en garanties voor deze nieuwe opleiding.

De financiële voorzieningen zijn volgens de simulaties toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Het departement krijgt van de hogeschool het deel van de inschrijvingsgelden dat hoger is dan de reguliere inschrijvingsgelden. Voor de Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) zal dit gedeelte per student ongeveer 500 euro bedragen

In de Hogent wordt voor de verdeling van de personele middelen een verdeelmodel gehanteerd waarbij ook voor deze bacheloropleiding één voltijds personeelslid voorzien is per 18,3 studentenequivalenten.

De prognose in een vijfjarenplan gaat ervan uit dat de voorziene personeelskosten gedekt worden door de inkomsten van de inschrijvingsgelden.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de financierbaarheid van de opleiding op basis van de te verwachten inschrijvingen en de bijkomende garanties vanuit de hogeschool gegarandeerd is .

Oordeel van de commissie (voldoende/onvoldoende):

De commissie beoordeelt het facet 'Financiële voorzieningen' als voldoende.

4.6.4 Samenvattend oordeel onderwerp 6: Conditie voor continuïteit

De commissie beoordeelt de facetten 'afstudeergarantie', 'investeringen' en 'financiële voorzieningen' als voldoende en beoordeelt dus ook het onderwerp 'Continuïteit' als voldoende.

5 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 4 weer.

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen professionele gerichtheid	O
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 systematische aanpak	V
		5.2 betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 afstudeergarantie	V
		6.2 investeringen	V
		6.3 financiële voorzieningen	V

Eindoordeel: positief

Bijlage 1: Samenstelling commissie

Voorzitter:

De heer **Walter Melis**, lic. Handels-, financiële en consulaire wetenschappen, Master of Business Administration, Master of Total Quality Management. Hij was leraar secundair onderwijs en docent en opleidingscoördinator in het hoger onderwijs. Hij was ook pedagogisch begeleider bij het Vlaams Verbond voor het Katholiek Hoger Onderwijs. Daarna werd hij kwaliteitscoördinator en directeur Academische Planning aan de Karel de Grote-Hogeschool. Hij is bestuurslid in verschillende socio-culturele organisaties.

Werkend lid:

De heer **Herman De Cnijf**, lic. Handelswetenschappen. Hij is directeur van de Hogere Leergangen voor Fiscale Wetenschappen (Brussel). Hij is belastingconsulent I.A.B. en accountant I.A.B. en ondervoorzitter van de Beroepsvereniging voor fiscale en boekhoudkundige beroepen van Brabant

Werkend lid:

De heer **Piet Roest**, (gepensioneerd) accountant-fiscalist; lid van het Nederlandse examenbureau voor accountants, voorzitter examencommissie AA-belastingacc., gecommiteerde opleidingen hbo-accountancy, onderdeel belastingsrecht.

Werkend lid:

De heer Prof. dr. **Miguel De Jonckheere**, dr. in de Rechten, bijzonder licentiaat in het Bedrijfrecht, optie fiscaal Recht. Hij is voltijds hoofddocent Fiscaal Recht Vrije Universiteit Brussel en academisch secretaris van de rechtsfaculteit. Hij heeft ervaring als juridisch adviseur, advocaat en adviseur minister economische zaken en grootstedenbeleid. Hij is lid van de European Association of Tax Law Professors.

Externe secretaris:

De heer **Ignace Van Dingenen**, directeur Kwasimodo, Cel integrale kwaliteitszorg voor het socio-cultureel werk.

Alle commissieleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Procescoördinator

Rik Belmans, beleidsmedewerker NVAO

Datum samenstelling commissie: 11 juli 2006

Datum aanstelling secretaris: 11 juli 2006

Bijzondere elementen betreffende de samenstelling¹ : nihil

¹

a) heeft een lid zich uit de commissie teruggetrokken op grond van art.10, tweede lid van het Reglement van de NVAO "tot bepaling van methodologische regelen voor de uitvoering van de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse gemeenschap"?

b) Is een lid gewraakt op grond van art.11 van het onder a) bedoelde Reglement?

Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming

De werkwijze van de commissie wordt beschreven in paragraaf 2.3 van dit rapport. De commissie formuleerde tijdens de voorbereidende vergadering een aantal vragen die aan de instelling via mail werden bezorgd. Aan de instelling werd gevraagd deze vragen schriftelijk te beantwoorden.

DOELSTELLINGEN

- domeinspecifiek referentiekader (beroepsprofiel, eisen beroepenveld, toelatingseisen beroep, ...)
- samenstelling en werking van de resonantiec commissie m.b.t. deze nieuwe opleiding

PROGRAMMA

- kruistabel waarin de competenties en einddoelstellingen worden gekoppeld aan de opleidingsonderdelen
- opleidingsprogramma/curriculum eigen basisopleidingen
- onderwijs- en/of evaluatiereglement voor BanaBa
- verduidelijking van de procedure i.v.m. voorbereiding/begeleiding en evaluatie van stage en scriptie
- verduidelijking criteria en concept toetsing/evaluatie
- voorbeelden examens/oefeningen/scripties (postgraduaat)
- procedures vrijstellingen/EVC

PERSONEEL

- c.v. van het OP (= onderwijzend personeel) met vermelding van de gevolgde bijscholing en de professionele betrokkenheid
- criteria voor de beoordeling van nieuwe OP-leden: professioneel en wetenschappelijk
- kwalificaties (lector, assistent, Docent) en gedetailleerd opdrachtvolume (theorie/praktijk) van het OP

STUDENTENBEGELEIDING

- informatie over de startdag

Tijdens het locatiebezoek introduceerde de voorzitter de vragen en de commissieleden vulden aan. De antwoorden werden systematisch besproken in functie van de beoordeling per facet en onderwerp.

De commissieleden hebben in consensus een beoordeling per facet en per onderwerp gegeven.

c) Is een lid in de loop van het beoordelingsproces weggevallen? Werd dit lid vervangen op grond van art.12 van het onder a) bedoelde Reglement?

Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de locatie op 28 augustus 2006 voor de toetsing van de nieuwe opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) aan de Hogeschool Gent.

Locatie: Henleykaai 84 – 9000 Gent

Programma

10.00u Gesprek met de (inhoudelijk en organisatorisch) verantwoordelijken van de opleiding

- Algemeen directeur, Bert Hoogewijs
- Departementshoofd, Jan Schelstraete
- Departementssecretaris, Christine Goethals
- Voorzitter opleidingscommissie, Carine Coppens
- Coördinator postgraduaat Fiscaliteit, Hélène Francois
- Coördinator stages Fiscaliteit en Accountancy, Christine Van Heuverzwijn

11.30u Gesprek met lesgevers

- Els Cattoir
- Carine Coppens
- Greta De Glas
- Frank Duquet
- Hélène François
- Isabelle Goethals
- Christine Vanheuverzwijn
- Peter Wante

14.00u Gesprek met werkveldvertegenwoordigers

- Bart Van Coile, Accountant IAB en belastingconsulent; zaakvoerder van Accountantskantoor Van Coile & Partners bvba; voorzitter bij de beroepsvereniging van accountants, bedrijfsrevisoren, belastingconsulenten, boekhouders en fiscalisten (V.A.B.F. vzw.)
- Tony De Groote, erkend boekhouder fiscalist BIBF; zaakvoerder van FiduciaireTedege B.v.b.a.

14.45u Gesprek met studenten

- Sandra Van Bosch, afgestudeerde PG Fiscaliteit 2005-2006
- Jolien Poppe, afgestudeerde bachelor AF, student PG Fiscaliteit 2006-2007
- Tina De Groote, afgestudeerde bachelor AF, student master EHSAL 2006-2007

15.30u Gesprek met de (inhoudelijk en organisatorisch) verantwoordelijken van de opleiding

- Departementshoofd, Jan Schelstraete
- Departementssecretaris, Christine Goethals
- Voorzitter opleidingscommissie, Carine Coppens
- Coördinator postgraduaat Fiscaliteit, Hélène Francois
- Coördinator stages Fiscaliteit en Accountancy, Christine Van Heuverzwijn

Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

- Informatiedossier opleiding/instelling
- Beslissing Vlaamse regering over Macrodoelmatigheid
- Bewijs van betaling voor de aanvraag toets nieuwe opleiding
- Overeenkomst met ambtshalve erkende instelling
- Programma van de BanaBa Toegepaste Fiscaliteit
- Voorbeelden van scriptie uit het Postgraduaat
- Bezoek bibliotheek en zelfstudiecentrum
- CV's van OP
- Belangrijkste kenmerken van het kwaliteitssysteem

Websites

- www.hogent.be

Tijdens het locatiebezoek werden uiteenlopende documenten ter beschikking gesteld: cursussen, examenvragen, scripties, verslagen, ...

Bijlage 5: Geheimhoudingsclausule

De commissie verklaart op eer de bevindingen over de opleiding noch het adviesrapport mee te delen aan het instellingsbestuur.

Voorzitter en leden van de commissie, secretaris en procescoördinator

Bijlage 6: Lijst met afkortingen

ba	Bachelor
Bama	Bachelor-Master
BanaBa:	Bachelor na Bachelor
BPAC	Business Plan Coaching Academy
DR	Domeinspecifiek Referentiekader
ECTS	European Credit Transfer System
EVC	Elders verworven competenties
EVK	Eerder verworven kwalificaties
IAB	Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten
ma	Master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OC	Opleidingscommissie
OP	Onderwijzend personeel
STP	Studiepunten

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding Toegepaste Fiscaliteit (bachelor na bachelor) van de Hogeschool Gent.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer # 1232